

ת"פ 43472/11/12 - מדינת ישראל נגד ד ק

בית משפט השלום בירושלים

10 דצמבר 2014

ת"פ 43472-11-12 מדינת ישראל נ' ק

בפני כב' השופטת דנה כהן-לקח
המאשימה
נגד
הנאשם
ד ק
מדינת ישראל

נוכחים:

ב"כ המאשימה עו"ד מוטי בניטה

הנאשם וב"כ עו"ד נדב גדליהו

מתורגמן לאנגלית

[פרוטוקול הושמט]

החלטה וגזר-דין

רקע

1. הנאשם הורשע ביום 28.1.2013 על-יסוד הודאתו, בעבירות שיוחסו לו בכתב-אישום מתוקן כדלקמן: תקיפה-סתם של בת-זוג לפי סעיף 382(ב) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין) (אירוע אחד); איומים לפי סעיף 192 לחוק העונשין (שני אירועים); וכן היזק לרכוש במזיד לפי סעיף 452 לחוק (שני אירועים).

בהתאם לנטען בחלק הכללי לכתב-האישום, הנאשם והמתלוננת נשואים ... ולהם ילדה. מאז תחילת נישואיהם הנאשם נהג באלימות מילולית כלפי המתלוננת ובאלימות כלפי רכוש. בין היתר, נהג הנאשם לאיים שייקח את בתם לארץ מולדתו. כתב-האישום המתוקן מחזיק שלושה אישומים. בהתאם לנטען באישום הראשון לכתב-האישום המתוקן, ביום 18.11.2012, בסמוך לשעה 20:00, יצאה המתלוננת מביתה והלכה לבית שכנתה. מספר דקות לאחר מכן, התקשר הנאשם אל המתלוננת וביקש ממנה שתחזור לביתם כיוון שבתם התעוררה. המתלוננת הודיעה שתשוב בקרוב, אך הנאשם המשיך לטלפון שוב ושוב, ושאל את המתלוננת היכן היא. משסירבה המתלוננת להשיב, אמר לה הנאשם שאם ידע היכן היא, הוא יפגע בה ובמי שמארח אותה. המתלוננת ניתקה את השיחה. בהמשך, המתלוננת התקשרה אל

עמוד 1

הנאשם, הנאשם דרש לדעת היכן היא ואיים כי "ישבור את כל הבית" והחל לנפץ צלחות. בשלב זה המתלוננת חזרה לביתה, אך הדלת הייתה נעולה. הנאשם פתח את הדלת ודרש מהמתלוננת להיכנס. המתלוננת שפחדה ברחת לבית השכנה. כעבור זמן קצר כאשר התקשרה המתלוננת לנאשם, אמר לה הנאשם שהוא אורז מזוודה, לוקח את הילדה ונוסע. בסמוך לשעה 21:30 יצא הנאשם מהבניין כשהוא אוחז בילדתם וצעד לעבר גן שעשועים, שם שהה עד שעוכב על-ידי השוטרים. במסגרת אישום זה, יוחסו לנאשם עבירות של איומים והיזק לרכוש.

בהתאם לנטען באישום השני לכתב-האישום המתוקן, כחצי שנה לפני האירוע נשוא האישום הראשון, בסמוך לחג הפורים, בביתם של בני-הזוג, העירה המתלוננת לנאשם על התנהגותו. בתגובה, אחז אותה הנאשם בחוזקה ביד אחת ואז נטל סכין בידו השנייה והחל מטלטל את המתלוננת כשהוא אומר לה "תיזרי", עד שזרק את הסכין לכיור. במסגרת אישום זה, יוחסו לנאשם עבירות של תקיפה-סתם של בת-זוג ואיומים.

בהתאם לנטען באישום השלישי לכתב-האישום המתוקן, כחצי שנה לפני האירוע נשוא האישום השני, בשני מועדים שאינם ידועים במדויק למאשימה, שבר הנאשם חפצים בתוך הבית. באירוע השני, במהלך ויכוח בין בני-הזוג בביתם, הנאשם תפס את הכיסאות שהיו בסלון הבית, וזרק אותם אחד אחרי השני עד ששבר את הכיסאות. במסגרת אישום זה, יוחסה לנאשם עבירה של היזק לרכוש במזיד.

בכל אלה הודה הנאשם, ובגין כך הורשע בעבירות שיוחסו לו.

2. הצדדים לא הגיעו להסכמה לעניין העונש, ולפיכך הוסכם כי יטענו לעונש באופן פתוח לאחר קבלת תסקיר, כאשר המאשימה תעמוד על הותרת הרשעתו של הנאשם על כנה, ואילו הסנגור יעתור לביטולה. בהתאם להסכמת הצדדים, נשלח הנאשם להכנת תסקיר. נוכח שילובו של הנאשם בהליך טיפולי למניעת אלימות במשפחה, נדחה הדין בעניינו מספר פעמים על-מנת ליתן לשירות המבחן שהות לבחון את התקדמות הנאשם בטיפול. במהלך אותה תקופה, הוגשו לעיוני הודעות-עדכון וכן ארבעה תסקירים. שלושת התסקירים הראשונים הוכנו על-ידי שירות המבחן במחוז ירושלים שם שהה הנאשם במעצר בית. התסקיר הרביעי הוכן על-ידי שירות המבחן בהרצליה, בעקבות כך שהנאשם עבר להתגורר עם המתלוננת בעיר ...

תסקירי שירות המבחן

3. **התסקיר הראשון** הוכן על-ידי שירות המבחן בירושלים, והוגש לעיוני ביום 8.4.2013. מהתסקיר עלה כי הנאשם הינו ..., נשוי ואב לילדה. טרם מעצרו עבד הנאשם בחנות מזון ב... והתגורר ב... עם אשתו ובתו. נכון לעת עריכת התסקיר הנ"ל, שהה הנאשם במעצר בית בתנאים מגבילים, תוך היתר לצאת לעבודה אצל קבלן בתחום השיפוצים. התסקיר סקר את נסיבות חייו של הנאשם, אשר מטעמי צנעת הפרט לא אפרטן. בקצרה אומר כי הנאשם הינו יליד ..., עלה ארצה בגפו בהיותו ... ועבר תהליך גיור. הנאשם גדל במערכת משפחתית מורכבת, ללא יציבות, תמיכה או מענה לצרכיו הבסיסיים, ועל רקע זה מוסבר סף תסכולו הנמוך והתנהלותו האימפולסיבית והפוגענית. עוד פירט התסקיר את מורכבות היחסים בין הנאשם והמתלוננת, נישואיהם תוך זמן קצר, פערי השפה ביניהם (הנאשם דיבר עברית בסיסית בלבד ואילו המתלוננת לא דיברה אנגלית), מציאות חייה המורכבת של המתלוננת עצמה, העדר מערכות

תמיכה משפחתיות או חברתיות ומצבם הכלכלי הדחוק של בני-הזוג. בתסקיר צוין כי בני-הזוג פנו בעבר לטיפול במסגרת המרכז למניעת אלימות במשפחה ב"יד שרה", אולם הטיפול הופסק לאחר מספר פגישות כיוון שהנאשם התקשה לשתף פעולה ולקחת אחריות למעשיו. יחד עם זאת, במסגרת הפנייתו של הנאשם לשירות המבחן בהליך שבכותרת, הנאשם ביטא רצון לשקם את היחסים עם אשתו והופנה בשנית למרכז למניעת אלימות במשפחה, שם שולב בקבוצה לשליטה בכעסים. הנאשם החל להשתתף בקבוצה באופן חיובי וההתרשמות הייתה כי הנאשם החל לגלות הבנה ראשונית לבעייתיות שבהתנהגותו ובדפוסיו האלימים. יצוין כי המתלוננת שולבה בטיפול פרטני במקביל לכך במסגרת "יד שרה".

אשר לעבירות נשוא כתב-האישום - הנאשם לקח אחריות וביטא חרטה על מעורבותו באירועים הנדונים. הנאשם חש פגוע מהתנהלותה של המתלוננת, אולם הבין כי לא היה מקום להתנהגותו האלימה וכי עליו לרכוש כלים להתמודדות אחרת. להערכת שירות המבחן, הרקע לביצוע העבירות טמון בקווי אישיותו של הנאשם, דימוי עצמי פגוע, חסכים רגשיים ונטייה לאימפולסיביות ולאלימות, אשר הקצינו כאשר חוויות של דחייה וחוסר קבלה שחוהה הנאשם בילדותו, השתחזרו ביחסיו עם אשתו (המתלוננת).

בהתחשב בכל אלה, המליץ שירות המבחן על דחייה בת מספר חודשים לצורך מעקב אחר השתלבות הנאשם בטיפול, תוך מתן הקלה מסוימת בתנאי השחרור ממעצר. באותו שלב, המליץ שירות המבחן על מתן הוראה מפורשת לפיה הנאשם לא רשאי לשוב ולהתגורר בבית המשפחה. ביום 21.4.2013 ניתנה בהסכמת הצדדים החלטה בהתאם.

4. **התסקיר השני** הוגש לעיוני על-ידי שירות המבחן בירושלים ביום 8.9.2013. בתסקיר נכתב כי הנאשם עבר להתגורר עם המתלוננת ב... , וזאת על-אף שנאסר על הנאשם לשוב ולהתגורר בבית המשפחה. הנאשם החל לעבוד כמוכר בחנות וסיים את השתתפותו בקבוצה הטיפולית במסגרת עמותת "יד שרה". העובד הסוציאלי מעמותת "יד שרה" מסר לשירות המבחן כי הנאשם שיתף פעולה באופן מלא במפגשים הקבוצתיים וכי חל שינוי משמעותי בהתנהלותו. הנאשם עצמו ביטא שביעות רצון מהשתתפותו בהליך הטיפולי וכן גילה מוטיבציה להמשך הטיפול בבעיית האלימות במסגרת נוספת. בשיחה שערך שירות המבחן עם המתלוננת ציינה האחרונה, כי הנאשם הצליח למתן ולעדן את תגובותיו וכי הוא אינו נוהג כלפיה באלימות פיזית או מילולית. לצד זאת, ציינה המתלוננת כי הנאשם עדיין סובל ממצבי רוח ומכעסים ולכן חשוב שימשיך בטיפול. המתלוננת הבהירה כי התקשתה לגדל את בתם המשותפת לבדה בהיותה חסרת משפחה או מקורות תמיכה אחרים, ולכן היא זו שיזמה ולחצה לחזרה לחיים משותפים חרף צו בית-המשפט.

בהתאם לכך, עתר שירות המבחן לדחייה נוספת כדי לבחון את האפשרות לשילובם של בני-הזוג במסגרות טיפוליות באזור מגוריהם החדש. עוד המליץ שירות המבחן על ביטול מלא של צו ההרחקה של הנאשם מהמתלוננת. ביום 15.9.2013 ניתנה בהסכמת הצדדים החלטה בהתאם.

5. **התסקיר השלישי** הוגש על-ידי שירות המבחן בירושלים ביום 7.1.2014. בתסקיר האמור צוין כי הנאשם הוסיף להתגורר עם אשתו ובתו ב... ולעבוד בחנות בה עבד. עוד צוין כי הנאשם החל בטיפול במסגרת המרכז למניעת אלימות במשפחה ב... , התמיד והגיע כנדרש למפגשים. בעקבות שיחות שערך שירות המבחן עם הנאשם, עם המתלוננת ועם העובד-הסוציאלי המטפל בנאשם, ההתרשמות הייתה כי לנאשם בעיות רגשיות וסף תסכול נמוך, וכי הוא מגלה נכונות ומבטא רצון להמשיך ולטפל בבעיותיו אך עדיין לא מצליח לשלוט באופן מלא בכעסיו ולהימנע מהתנהגויות הנחוות על-

ידי המתלוננת כתוקפניות ומאיימות. עוד צוין כי העבודה עם הנאשם היא מורכבת ואיטית, וכי הוא נמצא בשלב ראשוני יחסית של הטיפול שעליו לעבור. לצד זאת, צוין בתסקיר כי קיים קושי בשיחות בין הנאשם לעובד-הסוציאלי המטפל, בין היתר עקב פערי שפה. במסגרת התסקיר הנ"ל, המליץ שירות המבחן בירושלים להטיל על הנאשם צו מבחן, של"צ בהיקף של 200 שעות ומאסר על-תנאי. יוער כי באותו תסקיר, נמנע שירות המבחן מלהביע עמדה מפורשת בעניין כוונתו של הסנגור לעתור לביטול ההרשעה.

בדיון שהתקיים לפני ביום 9.1.2014 היו הצדדים מאוחדים בדעה, כל אחד מנקודת מבטו, כי טרם בשלה העת לטעון לעונש. הסנגור טען כנגד כך שהעובד הסוציאלי שטיפל אותה עת בנאשם במרכז לאלימות במשפחה ב... אינו דובר השפה האנגלית, ולכן קיים קושי בתקשורת בינו לבין הנאשם. נטען כי הדבר המקשה על שיתוף פעולה מלא מצד הנאשם. מנגד, המאשימה טענה כי טרם ניתן לגבש עמדה לעניין התהליך הטיפולי בו השתתף הנאשם, בשים לב לכך שמהתסקיר עלה כי עדיין קיימות בעיות. בהתחשב בכל אלה, נדחה הדיון פעם נוספת על-מנת שיוגש תסקיר משלים שיעקוב אחר התקדמות הנאשם, וכן על-מנת ששירות המבחן ינסה לאתר אפשרות לטיפול בנאשם בשפה האנגלית.

6. **בהודעת עדכון** של שירות המבחן מיום 25.2.2014 דווח לבית-המשפט כי תיקו של הנאשם עבר ממחוז ירושלים לטיפולו של שירות המבחן בהרצליה (שכן הוא המטפל בתושבי העיר רעננה). **בהודעת עדכון נוספת** מיום 25.3.2014 מטעם שירות המבחן בהרצליה, נמסר כי הנאשם הפסיק את הטיפול במרכז למניעת אלימות במשפחה ב... בשל כך שלא נמצא מטפל שדובר את השפה האנגלית, וכי הנאשם פנה מיוזמתו לטיפול פרטי אצל מטפל שדובר את השפה האנגלית.

7. **התסקיר הרביעי** (והאחרון) הוגש לעיוני על-ידי שירות המבחן בהרצליה ביום 29.5.2014. מהתסקיר האמור עלה כי הנאשם משקיע מאמצים בהליך הטיפולי, הכולל טיפול פרטני וזוגי. בנוסף, ההתרשמות הייתה כי לצד המוטיבציה הפנימית של הנאשם לשיקום חייו, ההליך המשפטי אף הוא בעל אפקט מדרבן ומרתיע ומהווה מוטיבציה חיצונית עבור הנאשם. בהתחשב בכך, ובשים לב לשינוי החיובי בהתנהלותו של הנאשם, העריך שירות המבחן כי פחת הסיכון להישנות התנהגות אלימה מצד הנאשם. שירות המבחן התרשם כי להרשעה השפעה ישירה על דימויו וביטחונו העצמי של הנאשם, הפגועים גם כך.

אשר להמלצה - שירות המבחן התרשם כי קיימת חשיבות לאפשר לנאשם להמשיך בהליך הטיפולי, ועל-כן המליץ על העמדתו תחת צו מבחן למשך שנה. כזכור, בתסקיר השלישי מיום 7.1.2014 (פיסקה 6 לעיל) המליץ שירות המבחן בירושלים על הטלת צו של"צ בהיקף של 200 שעות. יחד עם זאת, בהערכה מחדש של המצב, סבר שירות המבחן בהרצליה כי נוכח מצבה הכלכלי של המשפחה ובשים לב למאמצים הרבים שהנאשם משקיע בהליך הטיפולי, יש בביצוע צו של"צ כדי להפך את האיזון העדין הקיים בין בני-הזוג. לפיכך, חזר בו שירות המבחן מההמלצה לביצוע צו של"צ. אשר להרשעה - נוכח העדר עבר פלילי; נוכח מאמציו הרבים של הנאשם להשתלב במסגרות החיים באופן תקין על-אף עברו הפגוע והמורכב במשפחתו, תוך השתלבות בתהליך גיור ועריכת מאמצים להשתלב בארץ; נוכח החרטה שהביע הנאשם והתגייסותו להליך טיפולי משמעותי; ועל-מנת לאפשר לו לבנות את עתידו בצורה תקינה; המליץ שירות המבחן על ביטול הרשעתו בדיון.

8. בא-כוח המאשימה עמד על חומרת העבירות אשר בביצוען הורשע הנאשם ועל נסיבותיהן, בדגש על עבירת האיומים באמצעות סכין בה הורשע הנאשם במסגרת האישום השני לכתב-האישום המתוקן. לדידה של המאשימה, הנאשם אינו עומד בתנאים שנקבעו בהלכה הפסוקה לביטול הרשעתו בדין, ולפיכך יש להותיר את הרשעתו על כנה. אשר לעונש- לטענת המאשימה, מתחם העונש ההולם בגין כלל העבירות בהן הורשע הנאשם, נע ממאסר בפועל קצר ל- 18 חודשי מאסר בפועל. בנסיבות העניין, עתרה המאשימה להטיל על הנאשם עונש מאסר בפועל (ולו לריצוי בדרך של עבודות שירות) ומאסר על-תנאי.

9. מנגד, עתר הסנגור לביטול הרשעתו של הנאשם בדין בהתאם להמלצת שירות המבחן. אשר לעונש- לטענת הסנגור, מתחם הענישה ההולמת בגין מכלול העבירות בהן הורשע הנאשם, נע מהטלת צו מבחן ועד הטלת עונש מאסר בפועל לריצוי בדרך של עבודות שירות. בנסיבות העניין, עתר הסנגור לאמץ את המלצת שירות המבחן במלואה, ולהסתפק בהטלת צו מבחן על הנאשם.

10. הנאשם עצמו הביע חרטה על האירועים נשוא כתב-האישום המתוקן וציין כי עשה מאמצים ניכרים על-מנת שמעשים אלה לא יישנו. בין היתר, עמד הנאשם על כך שהוא פנה לטיפול פרטי אותו הוא מממן מכיסו, וזאת על-מנת שתהיה לבני-הזוג אפשרות למטפל פרטני וזוגי שדובר הן את השפה האנגלית (אותה דובר הנאשם), והן את השפה העברית (אותה דוברת המתלוננת).

סוגית ההרשעה

11. הכלל הוא כי משנקבע כי אדם בגיר ביצע עבירה, יש להרשיעו בדין. הימנעות מהרשעה או ביטולה, מהווים אמצעי חריג שבית-המשפט יעשה בו שימוש רק בנסיבות חריגות ויוצאות דופן, בהן בית-המשפט שוכנע כי אין יחס סביר בין הנזק הצפוי לנאשם מן ההרשעה, לבין חומרתה של העבירה ונסיבות ביצועה. הנטל על ההגנה לשכנע כי בנסיבות המקרה יש לחרוג מן הכלל ולהעדיף את שיקום הנאשם בדרך של אי הרשעה או ביטולה, על-פני העדפת שיקולים נוגדים אחרים ובהם: עקרון ההלימה והוקעת מעשי העבירה, הצורך בהרתעת היחיד והרבים, וכן מדיניות אכיפה אחידה ושוויונית כלפי כלל העומדים לדין.

בהתאם להלכה הפסוקה, על-מנת לבטל הרשעה בעניינו של נאשם בגיר, על בית-המשפט לבחון **הצטברותם** של שני תנאים מרכזיים: ראשית, האם סוג העבירה ונסיבות ביצועה מאפשרים לוותר בנסיבות המקרה על ההרשעה מבלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי הענישה האחרים. ושנית, האם ההרשעה תפגע פגיעה חמורה בשיקום הנאשם (ראו: ע"פ 2083/96 כתב נ' מדינת ישראל, פ"ד נב(3) 337 (1997). עוד ראו פסיקה של בית-המשפט העליון במותב תלתא מן העת האחרונה, המתבססת על תנאיה של הלכת כתב הנ"ל: ע"פ 5985/13 אבן נ' מדינת ישראל (2.4.2014)).

לאחר ששקלתי את מכלול החומר המונח לפניי ואת טענות הצדדים בסוגיה, אני סבורה כי התנאים הנדרשים לצורך ביטול ההרשעה לא הוכחו, ולפיכך יש להותיר את הרשעת הנאשם על כנה. להלן טעמי לכך.

12. בכל הנוגע לתנאי שעניינו מהות העבירות ונסיבות ביצוען - עסקינן בשלושה אירועים שונים שנפרשו על פרק-זמן של שנה וחצי לפחות, במסגרתם נקט הנאשם בהתנהגות מאיימת כלפי אשתו תוך שבירת חפצים בבית המגורים המשותף באופן חוזר ונישנה. אמת, בשניים מן האירועים (המקרים נשוא האישומים הראשון והשלישי לכתב-האישום המתוקן) לא כללו מעשיו של הנאשם שימוש באלימות פיזית כלפי גופה של המתלוננת, ומעשיו התמצו באיומים מילוליים ו/או בגרימת נזק לרכוש בבית המגורים. עם זאת, באחד מהאירועים הללו, איים הנאשם על המתלוננת כי הוא אורז מזוודה, לוקח את בתם ונוסע (כפי שצוין לעיל, הנאשם יליד ...). בעקבות השמעת אותו איום, נטל הנאשם את בתו שהיתה אותה עת כבת שנה וחצי, צעד עימה לעבר גן השעשועים בשעה 21:30 בלילה בחודש נובמבר, ושהה שם עד שעוכב על-ידי שוטרים שהגיעו למקום. מדובר באיום שאין להקל ראש בחומרתו, שאף לווה בהוצאת ילדה קטנה מהבית בשעת ערב מאוחרת.

במסגרת האישום השני לכתב-האישום המתוקן, הורשע הנאשם בעבירה של תקיפה-סתם של המתלוננת, שכן בתגובה לכך שהמתלוננת העירה לנאשם על התנהגותו, הוא אחז בה בחוזקה בידו והחל לטלטל אותה. חומרה מיוחדת טמונה בכך שבעת שהנאשם אחז במתלוננת וטלטל אותה, הוא אחז בידו השנייה בסכין ואיים עליה כשהוא אומר לה "תיזרי". לאחר מכן, זרק הנאשם את הסכין לכיור. אמת, האלימות הפיזית שהופעלה כלפי גופה של המתלוננת לא היתה ברף גבוה (אחיזה בחוזקה במתלוננת וטלטולה). עם זאת, חומרה מיוחדת טמונה בכך שתוך כדי מעשים אלה, איים הנאשם על המתלוננת שתיזרה בעודו מחזיק בידו נשק קר מסוג סכין. אף אם הנאשם לא עשה שימוש בסכין לפגיעה בגופה של המתלוננת והשליך את הסכין לאחר מכן לכיור, הרי עצם תקיפתה של המתלוננת והשמעת דברי איום כלפיה בעוד הנאשם אחז בסכין, נושאים עימם סיכון לפגיעה בגוף ובנפש (סיכון שלמרבה המזל לא התממש). בנוסף, היה במעשים אלה כדי לפגוע פגיעה ממשית באינטרס הציבורי להגנה על התא המשפחתי ולשמירתו כמקום מקלט בטוח ומגונן עבור בני המשפחה.

הגם שהנאשם הורשע בעבירה בודדת של תקיפת המתלוננת ברף חומרה שאינו גבוה וללא גרימת חבלות ממשיות, הרי לא ניתן להתעלם מכך שהשמעת האיומים כלפי המתלוננת ושבירת החפצים בבית נעשו באופן חוזר ונישנה לאורך זמן, כאשר עוצמת האיומים אינה מבוטלת (כפי שאירע למשל במקרה בו נטל הנאשם את הבת הקטנה בשעת ערב מאוחרת והוציאה אל מחוץ לבית). כאמור, במקרה אחד השמעת האיומים אף לוותה בנטילת סכין ליד. לגישתי, החומרה המצטברת של מכלול המעשים האמורים מטה את הכף בסוגית ההרשעה לטובת העדפת עקרונות של הלימה, גמול והרתעה, על-פני העדפת האינטרס האינדיווידואלי של הנאשם. בהקשר זה, אני רואה להפנות לדבריו של כב' השופט ג'ובראן ברע"פ 6577/09 צמח נ' מדינת ישראל (20.08.2009):

"עבירות האלימות והאיומים בכלל, וכנגד בנות זוג בפרט, הפכו זה מכבר לרעה חולה אשר בתי המשפט מצווים להיאבק בה. נכון הוא אומנם כי אין בכך כדי 'להוציא' את נסיבותיו האישיות של הנאשם הקונקרטי מן המשוואה ואולם דורש הדבר מתן משנה תוקף לאותם אינטרסים של גמול ושל הרתעה, הן של העבריין עצמו והן של עבריינים בכוח".

13. בכל הנוגע לתנאי השני בהלכת כתב שעניינו פגיעה חמורה בשיקומו של הנאשם - נקודת המוצא היא כי על ההגנה לשכנע כי הרשעה בדין תוביל ליצירת נזק קונקרטי וממשי עבור הנאשם. ובלשונו של כב' השופט שהם:

"...יש להתייחס לנזק המוחשי-קונקרטי העלול להיגרם למבקש, ואין להידרש לאפשרויות תיאורטיות, לפיהן עלול להיגרם לו נזק כלשהו בעתיד. קבלת גישתו זו של המבקש, תחייב את בית המשפט להידרש לתרחישים תיאורטיים, שאין לדעת אם יתממשו בעתיד, ולא ברור כלל עד כמה תהיה להרשעה בדין השפעה על היתכנותם של אותם תרחישים".

(רע"פ 9118/12 פריגין נ' מדינת ישראל, פסקה 10 (1.1.2013)).

במקרה דנן, לא הוכחה פגיעה חמורה בשיקומו או בעתידו של הנאשם בגין הרשעתו. הנאשם עובד כיום כשכיר ברשת חנויות טבע. לא נטען, וממילא לא הוכח, כי הרשעת הנאשם בדין עלולה להוביל לפיטוריו ממקום עבודתו הנוכחי. לא נמסר כל פירוט לגבי תוכניות הנאשם לעתיד, אם קיימות, מבחינת תעסוקה. אף הסנגור אישר בהגינותו בטיעונו לפניי כי אינו יכול להצביע על קיומו של נזק קונקרטי לנאשם בעקבות ההרשעה. אמת, הרשעה מעצם טיבה וטבעה הינה בעלת השפעה על עתידו של כל מורשע. היא בוודאי לא תיטיב עם הנאשם. עם זאת, בכך לא שונה עניינו של הנאשם מעניינם של נאשמים בגירים אחרים המורשעים בדין, לרבות כאשר הם נעדרי עבר פלילי קודם. מכלול הנסיבות לקולא ובהן: הודאת הנאשם והחרטה שהביע; העדר הרשעות קודמות; ההרתעה האישית שבעצם ניהול ההליך הפלילי; תהליך השיקום המשמעותי והממושך בו משולב הנאשם; ומכלול הנסיבות האישיות - כל אלה יקבלו משקל במלאכת גזירת הדין, אולם לא שוכנעתי כי יש בהן כדי להצדיק חריגה מהכלל וביטול הרשעה.

14. בטרם אפנה לדין בסוגית עונשו של הנאשם אעיר שתיים: ראשית, לא נעלמה מעיניי המלצת שירות המבחן לביטול הרשעת הנאשם. אף שבית-המשפט מייחס משקל מהותי לעמדת שירות המבחן, המדובר בהמלצה בלבד. בעוד ששירות המבחן שם לנגד עיניו באופן מרכזי את שיקולי השיקום של הנאשם שלפניו, הרי מתפקידו של בית-המשפט לבחון את התמונה הכוללת ולייחס משקל מתאים למכלול שיקולי הענישה בהתאם להלכה הפסוקה החלה על העניין. במקרה דנן, הנימוקים לקולא ובהם שיקולי השיקום יקבלו את משקלם במסגרת גזירת עונשו של הנאשם. שנית, עיינתי באסמכתאות שהסנגור הגיש לעיוני לתמיכה בעתירתו לביטול הרשעת הנאשם. לאחר בחינה של האסמכתאות, אני סבורה כי יש לאבחן מנסיבות המקרה שלפניי. (באותן אסמכתאות מדובר היה באישום בודד, בעוד שבעניינו של הנאשם מדובר במספר אישומים. זאת ועוד; באותן אסמכתאות הוכח לבית-המשפט כי הרשעה עלולה לגרום לנזק מוחשי וקונקרטי, בעוד שבעניינו של הנאשם שלפניי הדבר לא הוכח. בנוסף, באותן אסמכתאות אליהן הפנה הסנגור, לא נעשה שימוש בסכין או באמצעי קר אחר, וזאת בניגוד לעניינו של הנאשם).

15. בהתחשב במכלול הטעמים האמורים, אני רואה להותיר את הרשעת הנאשם על כנה.

ריבוי עבירות - הערה מקדימה

16. מאחר שהנאשם הורשע בביצוע מספר עבירות שיוחסו לו בשלושה אישומים שונים, מתעוררת השאלה האם מדובר באירוע אחד לצורך קביעתו של מתחם ענישה הולמת, או שמא מדובר במספר אירועים אשר יש לקבוע בנוגע לכל אחד מהם מתחם נפרד (ראו: סעיף 40ג לחוק העונשין). מחד גיסא, העבירות שביצע הנאשם דומות במהותן והן בוצעו כלפי אותה מתלוננת בביתם של בני-הזוג. לפיכך, ניתן לטעון כי כל העבירות בהן הורשע הנאשם מקיימות קשר הדוק היוצר מסכת עבריינית אחת. לפי גישה זו, מכלול העבירות בגין הורשע הנאשם מהוות אירוע אחד, בגינו יש לקבוע מתחם אחד כולל של ענישה הולמת. נראה כי באי-כוח שני הצדדים החזיקו בעמדה זו בטיעוניהם לפניי (ראו והשוו:

"מבחן הקשר ההדוק" בע"פ 4913/10 ג'אבר נ' מדינת ישראל (29.10.2014) - גישתם של כב' השופטת ברק-ארז בפסקה 5 ואילך לפסק-דינה, וכב' השופט פוגלמן בפסקה 2 לפסק-דינו).

מאיך גיסא, מדובר בשלושה אירועים נפרדים, שבוצעו בהפרש זמנים של כחצי שנה זה מזה ושדרגת חומרתם אינה זהה. ניתן להפריד בין המעשים נשוא כל אחד מהאישומים מבחינה כרונולוגית ומהותית, באופן שאינו מלאכותי. לפי גישה זו, יש לקבוע מתחם נפרד לכל אחד מהאישומים הנכללים בכתב-האישום המתוקן (ראו והשוו: "המבחן הצורני-עובדתי" לפי גישת כב' השופט דנציגר בע"פ 4913/10 ג'אבר הנ"ל, פסקאות 24, 29 עד 31 לפסק-דינו). ודוק, אף לפי הגישה האחרונה, לא ניתן להתעלם מהזיקה הממשית בין האירועים השונים היכולים ללמד על דפוס התנהלותו של הנאשם כלפי המתלוננת בזמנים הרלוונטיים לכתב-האישום. לפיכך, אף לפי גישה המצדדת בקביעת מתחמים נפרדים לאישומים השונים הנכללים בכתב-האישום המתוקן, אני סבורה כי יש מקום לגזירת עונש כולל בגינם כאמור בסעיף 40(ב) לחוק העונשין.

בנסיבות העניין, לא ראיתי להכריע בין שתי הגישות שפורטו. תחת זאת, אקבע מתחמים נפרדים לכל אחד מן האישומים הנכללים בכתב-האישום המתוקן (זאת לפי "המבחן הצורני-עובדתי"). בנוסף, אקבע מתחם ענישה הולמת כולל, המתייחס לכלל העבירות בגינן הורשע הנאשם (זאת לפי "מבחן הקשר ההדוק"). לאחר מכן, אגזור את העונש המתאים בעניינו של הנאשם.

מתחמי הענישה ההולמת

17. על-פי סעיף 40(א) לחוק העונשין, יש לקבוע את מתחמי העונש ההולם בהתאם לעקרון ההלימה, תוך התחשבות בערך החברתי שנפגע, במידת הפגיעה בו, בנסיבות הקשורות בביצוע העבירה ובמדיניות הענישה הנהוגה.

18. בפסקה 12 בדבריי לעיל עמדתי **על הערכים החברתיים שנפגעו** בעקבות מעשיו של הנאשם וכן על **נסיבות ביצוע העבירות** בגינן הורשע. אוסיף רק כי בתי-המשפט עמדו בפסיקותיהם פעם אחר פעם על הצורך להעביר מסר עונשי ברור ומרתיע בגין עבירות מהסוג הנדון.

19. בחינת **מדיניות הענישה הנוהגת** מלמדת כי בתי-המשפט נוהגים להטיל בגין עבירות אלימות ואיומים בתוך המשפחה, מגוון של עונשים הנעים מענישה מוחשית שאינה כוללת רכיב של מאסר בפועל במקרים קלים; דרך מספר בודד של חודשי מאסר בפועל הניתנים לריצוי בדרך של עבודות שירות; וכלה בעונשי מאסר בפועל לריצוי מאחורי סורג ובריח במקרים חמורים. הכל, בהתאם לנסיבות המעשה ולנסיבותיו של העושה. יוער כי על דרך הכלל, כאשר מדובר בעבירת איומים שלוותה בשימוש בנשק קר כדוגמת סכין, נוהגים בתי-המשפט להטיל עונש הכולל רכיב של מאסר בפועל, ולו מאסר קצר לריצוי בדרך של עבודות שירות.

20. בהתחשב בעקרון ההלימה המהווה עקרון מנחה בענישה; בשים לב לעוצמת הפגיעה בערכים המוגנים; בהתחשב בנסיבות ביצוע המעשים כפי שפורטו לעיל; ובהתחשב במדיניות הענישה הנוהגת; אני סבורה כי מתחמי הענישה ההולמת לגבי האישומים נשוא כתב-האישום המתוקן הינם כדלקמן:

בכל הנוגע לאישום הראשון (הכולל שבירת כלי מטבח וכן השמעת איומים כלפי המתלוננת, לרבות איום בדבר נטילת הבת הקטנה באופן חד-צדדי, והכל ללא שימוש באמצעי קר או חם וכן ללא הפעלת אלימות פיזית כנגד הגוף) - **מתחם העונש ההולם נע מענישה מוחשית שאינה כוללת רכיב של מאסר בפועל, ועד מאסר בפועל לתקופה קצרה.**

בכל הנוגע לאישום השני (הכולל תקיפה של האישה ללא גרימת חבלות פיזיות; וכן איומים תוך כדי אחיזה בסכין) - **מתחם העונש ההולם נע ממאסר בפועל קצר, ועד 12 חודשי מאסר בפועל.**

בכל הנוגע לאישום השלישי (הכולל שבירת חפצים בבית בלבד) - **מתחם העונש ההולם נע מענישה הצופה פני עתיד ועד ענישה מוחשית שאינה כוללת רכיב של מאסר בפועל.**

אוסף כי בהתאם לגישה הפרשנית הרואה באישומים מסכת עבריינית אחת המקימה "אירוע" אחד, **מתחם העונש ההולם ביחס לכלל העבירות בנין הורשע הנאשם, נע ממאסר בפועל לתקופה קצרה ועד 15 חודשי מאסר בפועל.**

חריגה לקולא ממתחמי הענישה ההולמת וגזירת העונש המתאים

21. מטעמים עליהם עמדתי בפיסקה 16 לעיל, מצאתי כי יש להטיל על הנאשם עונש כולל בגין העבירות בהן הורשע. לצורך גזירת העונש, יש להתחשב בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירות (ראו: סעיף 40 לא לחוק העונשין). להלן אבחן נסיבות אלה, תוך שאזקק לשאלה האם ובאיזו מידה ראוי לחרוג לקולא ממתחם הענישה ההולמת בעניינו של הנאשם בהתאם להסדר הקבוע בסעיף 40 לחוק העונשין.

מחד גיסא, עסקינן בנאשם כבן 37, ללא עבר פלילי, העובד לפרנסת משפחתו ומשמש כמפרנס יחיד. הנאשם הודה בביצוע העבירות וחסך מהמתלוננת את הצורך להעיד במשפט. הוא הביע חרטה כנה על המעשים. מתסקיר שירות המבחן עולה כי מעשי העבירה קשורים לרקע המשפחתי ולנסיבות האישיות הלא פשוטות של הנאשם שהשליכו על קווי אישיותו. עם זאת, יש לתת משקל ממשי לכך שהנאשם עבר כברת דרך משמעותית מתחילת ההליך לפני ועד היום. הנאשם שולב בהליך טיפולי קבוצתי ופרטני, וכן החל בטיפול זוגי עם המתלוננת. זאת ועוד; בשלב מסוים, יזם הנאשם טיפול פרטי אותו הוא מממן מכיסו, וזאת נוכח הקושי למצוא מטפל דובר השפה האנגלית במרכז למניעת אלימות במשפחה בעיר מגוריו. אעיר כי פניית הנאשם לטיפול פרטי ומימונו מכיסו הם משמעותיים בעיניי, בין היתר בהתחשב בכך שמדובר בנאשם שהממון אינו בכיסו ומצבו הכלכלי אינו בטוב. מהתסקיר האחרון עולה כי הנאשם הינו בעל רצון גבוה לשינוי ומשקיע מאמצים בתהליך הטיפול על-מנת לנהל את חייו בצורה תקינה ללא אלימות. עוד עולה כי חל שינוי חיובי בהתנהלותו של הנאשם וכי פחת הסיכון להישנות התנהגותו האלימה. אוסיף ואומר כי שני בני-הזוג חיים נכון להיום יחדיו, מעוניינים בשיקום הקשר הזוגי ולהם בת משותפת. אמנם, התהליך הטיפולי טרם הסתיים. עם זאת, בהתחשב בדרך בה צעד הנאשם במסלול הטיפולי עד כה, ובהתחשב במאמצים שהוא משקיע שמתחילים לשאת תוצאות, אני בדעה כי קיים סיכוי ממשי לשיקום הנאשם כאמור בסעיף 40(א) לחוק העונשין. אני סבורה כי מכלול השיקולים האמורים מצדדים בחריגה לקולא ממתחם העונש ההולם באופן שיחזק את הנאשם בדרכו השיקומית ויקל על

בני-הזוג בהמשך דרכם המשותפת.

מאידך גיסא, גם כאשר בית-המשפט חורג ממתחם הענישה ההולמת משיקולי שיקום, החריגה צריכה להיות מידתית בשים לב לחומרת המעשים מחד גיסא, ולעוצמת ההליך השיקומי ותוצאותיו מאידך גיסא. כאמור, עסקינן בנאשם שנקט פעם אחר פעם בהתנהגות מאיימת ובמקרה בודד גם בהתנהגות אלימה פיזית כלפי אשתו, כאשר באחד המקרים הנאשם אחז בסכין דבר שמוסיף חומרה מיוחדת לאירוע. מדובר במעשים שכיעורם רב, וחובה להעביר מסר מרתיע ליחיד ולרבים מפני הישנותם.

22. באיזון הכולל בין מכלול השיקולים, אני סבורה כי בעוד שאין הצדקה לבטל את הרשעתו של הנאשם בדיון, הרי במישור הענישה יש מקום לחרוג לקולא ממתחם הענישה ההולמת, על-מנת לעודד את הנאשם להתמיד במסלול הטיפול ובדרך השיקומית בה הוא צועד, למענו ולמען משפחתו. הטלת עונש מאסר בפועל על הנאשם (ולו לריצוי בדרך של עבודות שירות בהתאם לרף התחתון של המתחם שנקבע), עלולה לפגוע בפרנסת המשפחה שמצבה הכלכלי קשה ממילא, וכן עלולה לחבל במאמצים אותם משקיע הנאשם. יחד עם זאת, בכל הנוגע ל**מידת** החריגה מהמתחם, לא ראיתי להסתפק בצו מבחן בלבד כפי שהמליץ שירות המבחן בהרצליה, שכן הדבר יוביל לכרסום בלתי מידתי בעקרונות ההלימה וההרתעה. בנסיבות המקרה שלפניי, אני סבורה כי לצד צו מבחן, יש להוסיף ולהטיל על הנאשם ענישה מוחשית של של"צ וכן מאסר מותנה הצופה פני עתיד. בקביעת ה**יקף** השל"צ, ראיתי להתחשב בתהליך השיקומי שעובר הנאשם וכן בקשיים הכלכליים והאישיים עימם מתמודדים בני-הזוג. מטעמים אלה, אסתפק בשעות של"צ בהיקף מצומצם יחסית.

מובהר לנאשם כי אם יפר את צו המבחן או את צו השל"צ ובכך יפר את המטרה השיקומית אשר לשמה חרג בית-המשפט ממתחם העונש ההולם והקל בעונשו, ניתן יהיה לשוב ולגזור את העונש בשים לב, בין היתר, למתחם הענישה ההולמת שנקבע לעיל (לשון אחר, הנאשם יהיה צפוי למאסר בפועל לריצוי בדרך של עבודות שירות. **הדבר הוסבר לנאשם באולם הדיונים**).

סוף דבר

23. אשר על כן, ונוכח מכלול הטעמים האמורים, אני רואה לגזור על הנאשם כדלקמן:

א. הנאשם יבצע שירות לתועלת הציבור בהיקף של 140 שעות על-פי התוכנית המוצעת בתסקיר שירות המבחן מיום 30.11.2014.

שירות המבחן יפקח על עבודת הנאשם ויהיה רשאי לשנות את מקום ההשמה במידת הצורך, ללא צו שיפוטי נוסף.

ב. הנאשם יהיה נתון לפיקוח קצין מבחן למשך שנה מהיום, וישתתף בכל תכנית טיפולית שיציע שירות המבחן וזאת כחלק מתנאי המבחן.

הנאשם מוזהר שוב כי אם יפר את תנאי המבחן או את צו השל"צ תימסר הודעה על כך לבית-המשפט, אשר מוסמך לקיים דיון מחודש בגזר-הדין.

ג. מאסר על-תנאי של שלושה חודשים למשך שלוש שנים מהיום. התנאי הוא שהנאשם לא יבצע עבירת אלימות, לרבות עבירת איומים.

המזכירות תמציא העתק פרוטוקול זה לשירות המבחן למבוגרים.

גזר-הדין יפורסם ברבים, ללא פרטים מזהים של הנאשם והמתלוננת.

זכות ערעור לבית-המשפט המחוזי בתוך 45 ימים מהיום.

**ניתנה והודעה היום י"ח כסלו תשע"ה,
10/12/2014 במעמד הנוכחים.
דנה כהן-לקח, שופטת**

[פרוטוקול הושמט]

החלטה

1. עיכוב ביצוע העונש למשך 45 ימים מהיום. היה ויגש ערעור, יעוכב ביצוע העונש עד להכרעה בערעור עצמו. היה ולא יוגש ערעור, יוותר גזר הדין על כנו.
2. צו עיכוב היציאה מהארץ מבוטל. ניתן להחזיר את הדרכון לנאשם.

ניתנה והודעה היום י"ח כסלו תשע"ה, 10/12/2014 במעמד הנוכחים.

דנה כהן-לקח, שופטת

הוקלדעלידיברוריהכהן